

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Näyttötutkinnon perusteet

KÄSITYÖMESTARIN ERIKOISAMMATTITUTKINTO 2010

MÄÄRÄYS 34/011/2010

Määräykset ja ohjeet 2010:4

Näyttötutkinnon perusteet

**KÄSITYÖMESTARIN
ERIKOISAMMATTITUTKINTO
2010**

MÄÄRÄYS 34/011/2010

© Opetushallitus

Määräykset ja ohjeet 2010:4

ISBN 978-952-13-4420-6 (nid.)

ISBN 978-952-13-4421-3 (pdf)

ISSN-L 1798-887X

ISSN 1798-887X (painettu)

ISSN 1798-8888 (verkkajulkaisu)

Taitto: Pirjo Hilkku

www.oph.fi

www.oph.fi/nayttotutkinnot

Edita Prima Oy, Helsinki 2010

16.3.2010

3Y/011/2010

Voimassaoloaika: 1.5.2010 alkaen toistaiseksi

Säännökset, joihin toimivalta määräyksen antamiseen perustuu:

L 631/98, 13 § 2 mom

Kumoo Opetushallituksen määräyksen

-

Muuttaa Opetushallituksen määräystä

-

KÄSITYÖMESTARIN ERIKOIS- AMMATTITUTKINNON PERUSTEET

Opetushallitus on päättänyt Käsiyöestarin erikoisammattitutkinnon perusteista, joita on noudatettava 1.5.2010 lukien toistaiseksi.

Tutkintotoimikunta ja tutkinnon järjestäjä eivät voi jättää noudattamatta tutkinnon perusteita tai poiketa niistä.

Järjestettäessä näyttötutkintoon valmistavaa koulutusta koulutuksen järjestäjä päättää koulutuksen sisällöstä ja järjestämisestä tutkinnon perusteiden mukaisesti. Koulutukseen osallistuvalla tulee osana koulutusta järjestää mahdollisuus suorittaa näyttötutkinto.

Pääjohtaja

Timo Lankinen

Opetusneuvos

Hanna Ketonen

LIITE

Käsiyöestarin erikoisammattitutkinto 2010

SISÄLTÖ

1	NÄYTTÖTUTKINNOT	7
1.1	Näyttötutkintojen järjestäminen	7
1.2	Näyttötutkinnon suorittaminen	7
1.3	Näyttötutkinnon perusteet	7
1.4	Henkilökohtaistaminen näyttötutkinnossa	8
1.5	Ammattitaidon arviointi näyttötutkinnossa	8
1.6	Todistukset	9
1.7	Näyttötutkintoon valmistava koulutus	9
2	KÄSITYÖMESTARIN ERIKOISAMMATTITUTKINNON MUODOSTUMINEN	10
2.1	Tutkinnon osat	10
3	KÄSITYÖMESTARIN ERIKOISAMMATTITUTKINNOSSA VAADITTAVA AMMATTITAITO JA ARVIOINNIN PERUSTEET	11
3.1	Tuotteistaminen	12
	Ammattitaitovaatimukset	12
	Arvioinnin kohteet ja kriteerit	12
	Ammattitaidon osoittamistavat	15
3.2	Mestariyön valmistaminen	16
	Ammattitaitovaatimukset	16
	Arvioinnin kohteet ja kriteerit	16
	Ammattitaidon osoittamistavat	18
3.3	Käsityöyrityksen johtaminen	19
	Ammattitaitovaatimukset	19
	Arvioinnin kohteet ja kriteerit	19
	Ammattitaidon osoittamistavat	21
3.4	Käsityöprojektin johtaminen	22
	Ammattitaitovaatimukset	22
	Arvioinnin kohteet ja kriteerit	22
	Ammattitaidon osoittamistavat	25

1 NÄYTTÖTUTKINNOT

1.1 Näyttötutkintojen järjestäminen

Opetushallituksen asettamat, työnantajien, työntekijöiden, opettajien ja tarvittaessa itsenäisten ammatinharjoittajien edustajista koostuvat tutkintotoimikunnat vastaavat näyttötutkintojen järjestämisestä ja valvonnasta ja antavat tutkintotodistukset. Tutkintotoimikunnat tekevät sopimuksen näyttötutkintojen järjestämisestä ammatillisen koulutuksen järjestäjien ja tarvittaessa muiden yhteisöjen ja säätiöiden kanssa. Näyttötutkintoja ei saa järjestää ilman voimassa olevaa, tutkintotoimikunnan kanssa solmittua järjestämissopimusta.

1.2 Näyttötutkinnon suorittaminen

Näyttötutkinto suoritetaan osoittamalla hyväksytysti tutkinnon perusteissa vaadittu osaaminen tutkintotilaisuuksissa käytännön työssä ja toiminnassa. Osaamisen arviointi tehdään tutkinnon osittain. Arvioinnin tekevät työnantajien, työntekijöiden ja opetusalan edustajat yhdessä. Aloilla, joilla itsenäinen ammatinharjoittaminen on tyypillistä, tämä taho otetaan huomioon myös arvioijien valinnassa. Lopullisesti arvioinnin hyväksyy tutkintotoimikunta. Tutkintotodistus voidaan antaa, kun kaikki tutkinnon suorittamiseksi määrätyt tutkinnon osat on suoritettu hyväksytysti.

1.3 Näyttötutkinnon perusteet

Tutkinnon perusteissa määritellään tutkintoon kuuluvat osat ja mahdollisesti niistä muodostuvat osaamisalat, tutkinnon muodostuminen, tutkinnon osittain vaadittava ammattitaito, arvioinnin perusteet (arvioinnin kohteet ja kriteerit) ja ammattitaidon osoittamistavat.

Tutkinnon osa muodostaa ammatin osa-alueen, joka voidaan erottaa luonnollisesta työprosessista itsenäiseksi arvioitavaksi kokonaisuudeksi. Tutkinnon osittain määritellyissä ammattitaitovaatimuksissa keskitytään ammatin ydintoimintoihin, toimintaprosessien hallintaan ja kyseessä olevan alan ammattikäytäntöihin. Niihin sisältyvät myös työelämässä yleisesti tarvittavat taidot, esimerkiksi sosiaaliset valmiudet.

Arvioinnin kohteet ja kriteerit on johdettu ammattitaitovaatimuksista. Arvioinnin kohteilla ilmaistaan ne osaamisen alueet, joihin arvioinnissa kiinnitetään erityistä huomiota. Kohteiden määrittäminen helpottaa myös ammattitaidon arviointia vastaavasta työtoiminnasta. Arvioinnin tulee kattaa kaikki tutkinnon perusteissa määritellyt arvioinnin kohteet. Arvioinnin kriteerit määrittelevät hyväksyttävän suorituksen laadullisen ja määrällisen tason.

Ammattitaidon osoittamistavat sisältävät tutkinnon suorittamiseen liittyviä tarkentavia ohjeita. Ammattitaito osoitetaan pääsääntöisesti todellisissa työtehtävissä ja toimissa. Ammattitaidon osoittamistavat voivat sisältää ohjeita siitä, kuinka tutkintosuoritusta voidaan tarvittaessa täydentää, jotta kaikki ammattitaitovaatimukset tulevat kattavasti osoitetuiksi.

1.4 Henkilökohtaistaminen näyttötutkinnossa

Henkilökohtaistamisesta Opetushallitus on antanut erillisen määräyksen.

1.5 Ammattitaidon arviointi näyttötutkinnossa

Ammattitaidon arvioinnissa tulee perusteellisesti ja huolellisesti tarkastella sitä, miten tutkinnon suorittaja on osoittanut osaavansa sen, mitä tutkinnon perusteissa ko. tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksissa edellytetään. Arvioinnissa käytetään tutkinnon perusteissa määriteltyjä arviointikriteerejä. Arvioinnissa tulee käyttää monipuolisesti erilaisia ja ensisijaisesti laadullisia arviointimenetelmiä. Vain yhden menetelmän käytöllä ei välttämättä saada luotettavaa tulosta. Arvioinnissa otetaan huomioon ala- ja tutkintokohtaiset erityispiirteet tutkinnon perusteiden mukaisesti. Mikäli tutkinnon suorittajalla on luotettavia dokumentteja aikaisemmin osoitetusta osaamisesta, arvioijat arvioivat niiden vastaavuuden suhteessa näyttötutkinnon perusteiden ammattitaitovaatimuksiin. Arvioijat ehdottavat dokumentin tutkinto-toimikunnalle tunnustettavaksi osaksi näyttötutkinnon suoritusta. Lopullisen päätöksen aiemmin osoitetun ja luotettavasti dokumentoidun osaamisen tunnustamisesta tekee tutkintotoimikunta.

Ammattitaidon arviointi on prosessi, jossa arviointiaineiston keräämisellä ja arvioinnin dokumentoinnilla on keskeinen merkitys. Työelämän sekä opettajien edustajat tekevät kolmikantaisesti huolellisen ja monipuolisen arvioinnin. Tutkinnon suorittajan tulee selvästi saada tietoonsa arviointiperusteiden soveltaminen omalta kohdaltaan. Tutkinnon suorittajalle on annettava mahdollisuus suoritustensa itsearviointiin. Näyttötutkinnon järjestäjä laatii arvioinnin kohteena olevan tutkinnon osan suorittamisesta arviointipöytäkirjan, jonka arvioijat allekirjoittavat. Tutkinnon suorittajalle tämän jälkeen annettava palaute arvioinnista on osa hyvää arviointiprosessia. Lopullisen päätöksen arvioinnista tekee tutkintotoimikunta.

Arvioijat

Tutkinnon suorittajan ammattitaitoa arvioivilla henkilöillä tulee olla hyvä ammattitaito ko. näyttötutkinnon alalta. Tutkintotoimikunta ja näyttötutkinnon järjestäjä sopivat arvioijista näyttötutkintojen järjestämissopimuksessa.

Arvioinnin oikaisu

Tutkinnon suorittaja voi lainsäädännön mukaisen määräajan puitteissa pyytää arvioinnin oikaisua tutkintotoimikunnalta, jonka toimialaan ja -alueeseen kyseessä oleva tutkinto kuuluu.

Kirjallinen oikaisupyyntö osoitetaan tutkintotoimikunnalle. Tutkintotoimikunta voi arvioijia kuultuaan, jos päätös on ilmeisen virheellinen, velvoittaa toimittamaan uuden arvioinnin. Arviointia koskevasta oikaisuvaatimuksesta annettuun tutkintotoimikunnan päätökseen ei voi hakea muutosta valittamalla.

1.6 Todistukset

Tutkintotodistuksen ja todistuksen tutkinnon osan tai osien suorittamisesta antaa tutkintotoimikunta. Todistuksen valmistavaan koulutukseen osallistumisesta antaa koulutuksen järjestäjä. Opetushallitus on antanut määräyksen todistuksiin merkittävistä tiedoista.

Näyttötutkinnon osan tai osien suorittamisesta annetaan todistus silloin, kun näyttötutkintoon osallistuva sitä pyytää. Tutkintotodistuksen ja myös todistuksen tutkinnon osan tai osien suorittamisesta allekirjoittavat tutkintotoimikunnan edustaja ja näyttötutkinnon järjestäjän edustaja.

Opetushallituksen hyväksymään ammattikirjaan tehty merkintä näyttötutkinnon suorittamisesta on tutkintotodistukseen rinnastettava todistus näyttötutkinnon suorittamisesta. Näyttötutkinnon järjestäjä hankkii ja allekirjoittaa ammattikirjan. Ammattikirja on näyttötutkinnon suorittajalle maksullinen.

1.7 Näyttötutkintoon valmistava koulutus

Näyttötutkintoihin osallistumiselle ei voida asettaa koulutukseen osallistumista koskevia ennakkoehtoja. Pääsääntöisesti tutkinnot suoritetaan kuitenkin valmistavan koulutuksen yhteydessä.

Koulutuksen järjestäjä päättää näyttötutkintoon valmistavan koulutuksen sisällöstä ja järjestämisestä tutkinnon perusteiden mukaisesti. Koulutus ja tutkintotilaisuudet on jäsennettävä tutkinnon osien mukaisesti. Näyttötutkintoon valmistavaan koulutukseen osallistuvalla tulee osana koulutusta järjestää mahdollisuus osallistua tutkintotilaisuuksiin ja suorittaa näyttötutkinto.

2 KÄSITYÖMESTARIN ERIKOISAMMATTITUTKINNON MUODOSTUMINEN

2.1 Tutkinnon osat

Käsityömasterin erikoisammattitutkinto muodostuu kahdesta pakollisesta ja yhdestä valinnaisesta tutkinnon osasta. Tutkinto on valmis, kun kolme tutkinnon osaa on suoritettu hyväksytysti.

Käsityömasterin erikoisammattitutkinnon pakolliset osat ovat

3.1 Tuotteistaminen

3.2 Mestarityön valmistaminen.

Tutkinnon valinnaiset osat, joista valitaan toinen, ovat

3.3 Käsityöyrityksen johtaminen

3.4 Käsityöprojektin johtaminen.

Käsityömasterin erikoisammattitutkinto sisältää työ-, elinkeino- ja kulttuurielämästä lähtöisin olevia ammattialoja, jotka eroavat toisistaan materiaalin tai erityisosaamisen tai molempien perusteella. Tutkinnon suorittajan henkilökohtaistamisasiakirjoissa ja tutkintotodistuksessa määritellään se ammattiala, jolla tutkinto suoritetaan.

Tässä tutkinnossa käsityömasterilla tarkoitetaan käsityötä ammattimaisesti ja kannattavasti tekevää ammatinharjoittajaa, yrittäjää tai käsityöyrityksen työntekijää. Käsityömasteri voi tarjota tuotteita, palveluita tai työsuorituksia. Tuotannossa käytetään usein myös koneita, mutta ei yhtä laajasti kuin massatuotannossa, ja yrityksen tuotesarjat ovat melko pieniä. Tuotteen viimeistelyssä käsityön osuus on merkittävä.

3 KÄSITYÖMESTARIN ERIKOISAMMATTITUTKINNOSSA VAADITTAVA AMMATTITAITO JA ARVIOINNIN PERUSTEET

Jokainen koulutuksen järjestäjä huolehtii käsityömasterin erikoisammattitutkinnon ja siihen valmistavan koulutuksen henkilökohtaistamisesta tutkintoon hakeuduttaessa, tutkintoa suoritettaessa ja tarvittavaa ammattitaitoa hankittaessa käsityömasterin erikoisammattitutkinnon perusteiden mukaisesti. Jos tutkinnon suorittaja ei osallistu valmistavaan koulutukseen, tutkinnon järjestäjä huolehtii henkilökohtaistamisesta. Henkilökohtaistaminen dokumentoidaan henkilökohtaistamista koskevaan asiakirjaan, jota päivitetään tutkinnon suorittamisprosessin etenemisen myötä.

Tutkinnon perusteissa vaadittu ammattitaito osoitetaan tutkintotoimikunnan hyväksymän käsityömasterin erikoisammattitutkinnon järjestämissuunnitelman perusteella henkilökohtaistetuissa tutkintotilaisuuksissa pääsääntöisesti aidoissa työtehtävissä, jolloin tutkinnon suorittaja osoittaa kattavasti tutkinnon perusteissa edellytetyn ammatillisen osaamisen.

Käsityömasterin erikoisammattitutkinto arvioidaan tutkinnon osa kerrallaan niin, että tutkinnon suorittajan ammattitaitoa verrataan tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksiin. Tutkintotilaisuuksissa tutkinnon suorittaja osoittaa valmiuksia ja kykyä soveltaa osaamistaan vaihtelevissa tilanteissa ja toimintaympäristöissä.

Jokaisen tutkintotilaisuuden jälkeen arvioija tai arvioijat arvioivat ja dokumentoivat tutkinnon suorittajan osoittaman osaamisen suhteessa tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksiin, arvioinnin kohteisiin ja kriteereihin. Tutkinnon suorittajan itsearviointi on olennainen osa tutkintosuoritusta. Tutkintotilaisuuden jälkeen järjestettävä palautekeskustelu on osa hyvää arviointiprosessia.

Yksittäisessä tutkintotilaisuudessa riittää yhden kolmikannan edustajan arvio. Tutkinnon osan arviointikeskusteluun tulee osallistua koko kolmikantaisen arvioijaryhmän.

Tutkinnon osan kaikkien tutkintotilaisuuksien jälkeen pidetään arviointikeskustelu, johon kolmikantaisesti osallistuvat tutkinnon suorittajan kanssa työnantajatahon ja työntekijätahon edustajat sekä opetusalan edustaja oman alansa asiantuntijana.

Keskustelussa he arvioivat yhdessä tutkinnon suorittajan ammatillista osaamista tutkinnon osan ammattitaitovaatimusten, arvioinnin kohteiden ja kriteerien mukaisesti. Tutkinnon suorittaja esittää saamansa arviot, omat itsearvionsa ja tutkintosuorituksiin liittyvät arvioidut dokumentit omasta ammatitaidostaan ja sen osoittamisesta. Tutkinnon suorittaja ja arvioijat keskustelevat yhdessä tutkinnon suorittajan kanssa ja arvioivat hänen osoittamaansa ammatillista osaamista tutkinnon osan ammattitaitovaatimusten, arvioinnin kohteiden ja kriteerien mukaisesti annettujen arvioiden ja dokumenttien perusteella.

Arviointikeskustelun päätteeksi arvioijaryhmä pitää kokouksen, jossa se päättää, esittääkö se tutkintotoimikunnalle tutkinnon osan hyväksymistä tai hylkäämistä sekä antaa siitä kirjallisen lausunnon.

Ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet ja kriteerit

Tutkinnon osan työelämän tehtävä- ja taitoalueista muodostetut ammattitaitovaatimukset määritellään seuraavilla sivuilla lihavoidulla tekstillä. Sen alla ovat vasemmassa sarakkeessa ammattitaitovaatimuksesta johdetut arvioinnin kohteet, jotka ilmaisevat ne ammattitaidon kannalta keskeiset osaamisalueet, joihin arvioinnissa kiinnitetään erityisesti huomiota. Oikeanpuoleiseen sarakkeeseen on kirjoitettu arvioinnin kriteerit, jotka määrittelevät hyväksyttävän suorituksen laadullisen ja määrällisen tason. Näiden perusteella arvioidaan tutkintosuorituksen hyväksyminen. Tutkinnon osan jälkeen kuvataan ammattitaidon osoittamistapoja.

3.1 Tuotteistaminen

Ammattitaitovaatimukset	
Tutkinnon suorittaja määrittelee asiakaskuntansa.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
<i>Asiakaslähtöinen toiminta</i>	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none">• määrittelee asiakkaansa ja soveltaa osaamistaan asiakkaan tarpeeseen• hakee ja esittää vaihtoehtoja asiakkaalle• arvioi tarvitsemansa asiakaskunnan määrää ja ennakoi sen tarpeiden muutoksia.
Tutkinnon suorittaja tuotteistaa osaamisensa.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
<i>Tuotteen valmistus tai palvelun tuottaminen</i>	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none">• tekee aikaa kestäviä, asiakasta palvelevia tuotteita tai palveluja• luo ja muokkaa osaamisestaan, tuotteestaan, palvelustaan tai niiden yhdistelmistä konkreettisia, markkinointi- ja myyntikelpoisia, asiakaslähtöisiä tuotteita tai palveluita sekä niiden osia• yksilöi ja nimeää eri tuote- tai palveluversioita• varmistaa, että tuote tai palvelu tulee dokumentoiduksi, jotta sitä voidaan monistaa

	<ul style="list-style-type: none"> • julkistaa tuotteensa tai palvelunsa ja tarvittaessa suojaa ne tavaramerkillä, mallisuojuilla, hyödyllisyysmallilla tai patentilla.
Tutkinnon suorittaja hinnoittelee tuotteensa tai palvelunsa.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
<i>Hinnoittelu</i>	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • laskee tuotteen tai palvelun kokonaishinnan ottaen huomioon kiinteät ja muuttuvat kulut kuten arvonlisäveron, kampanjahinnoittelun, alennukset ja myyntikanavan vaikutukset • hinnoittelee tuotteelle tukku- ja vähittäismyyntihinnan • palvelee asiakasta kertoen hänelle, mistä ja miten tuote- tai palvelukokonaisuus ja hinta muodostuvat • hinnoittelee tuotteensa tai palvelunsa kilpailutilanteen mukaan ottaen huomioon paikallisen, alueellisen, valtakunnallisen ja globaalit tuotetarjonnan • osaa arvioida ajankäytön uniikki- ja sarjatuotannon osalta sekä tilaus- ja alihankintatyön vaikutukset kannattavuuteen.
Tutkinnon suorittaja luo tuotteistetulle tuotteelle identiteetin ja mielikuvan.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
<i>Viestintä ja markkinointi</i>	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • nimeää tuotteensa tai palvelunsa kuvaavalla ja kilpailijoista erottuvalla nimellä • kuvailee viestinnässään ja markkinointimateriaalissaan tuotteen tai palvelun käyttötarkoituksen ja tunnistaa asiakkaan tarpeet sekä perustelee tuotteen tai palvelun hyödyt asiakkaalle • kertoo viestinnässään tuotteen tai palvelun toimitussisällön ja sen kokonaishinnan sekä hankintakanavan • käyttää omia vahvuuksiaan ja brändi-ajattelua tuotteen tai palvelun imagoa luodessaan sekä myynnissä ja markkinoinnissa

	<ul style="list-style-type: none"> • kertoo, miten tuotetta tai palvelua voi täydentää tulevaisuudessa • päivittää ja pitää ajan tasalla omaan työhönsä soveltuvaa työnäyteportfoliota, jotta pystyy esittelemään osaamistaan ja esimerkkejä asiakkailleen • antaa tuotteesta ja palvelusta tuote- turvallisuuden ja kuluttajansuojasäädösten edellyttämät tiedot • käyttää vierasta kieltä viestinnässä ja markkinoinnissa.
Tutkinnon suorittaja hyödyntää kulttuurista ja esteettistä tietoa.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
<i>Esteettisyyden hyödyntäminen</i>	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • kehittää tuotteeseen tai palveluun persoonallisen ja tunnistettavan ilmeen • käyttää mielikuvia ja visuaalisia elementtejä tuoteidentiteetin ja viestintä- ja markkinointimateriaalin rakentamiseen sekä tuotteen pakkauksissa ja esillepanossa • soveltaa perinnettä ja kulttuuria tuotteeseen tai palveluun, viestintä- ja markkinointimateriaaliin sekä esillepanoon ja pakkauksiin.
Tutkinnon suorittaja toteuttaa tuotekehitysprosessin vaiheita tuotteen tai palvelun suunnittelussa.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
<i>Tuotekehitysprosessi ja tuotteen tai palvelun suunnittelu</i>	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • seuraa alansa kehitystä kuten trendejä, kulttuuri-ilmiöitä, kuluttajakäyttäytymistä ja ympäristömuutoksia sekä pystyy reagoimaan ja ennakoimaan niihin muuttuvissa tilanteissa • verkostoituu ja tekee tarvittaessa yhteistyötä tuotteiden suunnittelussa, markkinoinnissa ja valmistuksessa • suunnittelee ja kehittää asiakaslähtöisiä ja ympäristöön sopivia, turvallisia ja taloudellisesti kannattavia tuotteita

	<ul style="list-style-type: none"> • hyödyntää tietotekniikkaa suunnittelun, valmistuksen ja markkinoinnin eri osa-alueilla • varmistaa, että toimii tekijänoikeus- ja immateriaalioikeussäädösten mukaisesti • käyttää tuotteen tai palvelun esittelyssä ideoiden ja ajatusten selventämiseen tarkoituksenmukaisia kuvia, pienoismalleja, hahmomalleja, mallikappaleita tai muita suunnitelmia • ottaa huomioon tuotteen tai palvelun käyttötarkoituksen ja käyttöään ekologiset näkökohdat • toimii ja tekee ratkaisuja tuotteen tai palvelun elinkaariajattelun mukaisesti.
--	---

Ammattitaidon osoittamistavat

Tässä tutkinnon osassa tutkinnon suorittajalla tarkoitetaan käsityötä ammattimaisesti ja kannattavasti tekevää ammatinharjoittajaa, yrittäjää tai käsityöyrityksen työntekijää. Tutkinnon suorittajan ammattiala määritellään henkilökohtaistamisasiakirjoissa.

Tutkinnon osassa tuotetaan tuotteita, palveluita, niiden osia tai yhdistelmiä. Käsityöyrityksessä tuote on se, mitä käsityöyrittäjä tuottaa itsenäisesti tai muiden ammattilaisten kanssa. Tuotteen tai palvelun tuottamiseen tarvitaan tuotantovälineitä, joista tärkein on työvoima. Käsityöntekijän palvelut ovat aineellisia ja koettavia tuotteita. Koettavuus syntyy prosessien ja toimintasarjojen kautta. Asiakas voi osallistua prosesseihin kuluttajana ja tuottajana. Kuluttajana asiakas ostaa esimerkiksi korjaus- ja huoltopalveluja. Tuottajana asiakas tekee tuotteen tai palvelun käsityöammattilaisen ohjauksessa. Tutkinnon osassa syntyy protoja, mallikappaleita tai mallinnuksia tuotteesta, palvelusta ja sen tai niiden osista.

Tässä tutkinnon osassa tutkinnon suorittaja osoittaa hallitsevansa osaamisensa tuotteistamisen ja tuotteen hinnoittelun. Tutkinnon suorittaja osaa hyödyntää esteettistä ja kulttuurillista tietoa tuotteen identiteettiä ja mielikuvaa rakentaessaan. Hän toteuttaa tuotekehitysprosessin huomioiden asiakaskuntansa.

Tutkintosuoritus tehdään ennakkoon laaditun ja hyväksytyn näyttösuunnitelman mukaan tekemällä oman ammattialan työtä ammattialan tavanomaisessa työympäristössä tai erillisellä työsuorituksella siinä laajuudessa, että osaamisen voidaan luotettavasti todeta vastaavan asetettuja ammattitaitovaatimuksia sekä käytännön että teoreettisen tiedon tietämyksen osalta. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida tutkintosuorituksessa osoittaa, täydennetään suoritusta haastattelujen, tehtävien, ammattialalla käytettävien portfolioiden ja muiden luotettavien menetelmien avulla.

Tämä tutkinnon osa voidaan suorittaa muiden tutkinnon osien yhteydessä. Jos tutkinnon osa suoritetaan muiden tutkinnonosien yhteydessä, on tutkinnon järjestäjän huolehdittava siitä, että arviointi on erotettavissa omaksi kokonaisuudeksi.

3.2 Mestarityön valmistaminen

Ammattitaitovaatimukset	
Tutkinnon suorittaja suunnittelee ammattialansa työprosessin ja valmistaa mestarityön.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
<i>Mestarityön suunnittelu ja toteutus</i>	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • valmistaa mestarityön huomioiden tuotteen tai palvelun toiminnalliset, taloudelliset, esteettiset ja tuotteen turvallisuuteen liittyvät asiat • valitsee tarkoituksenmukaiset työmenetelmät • laatii työn aikataulun ja työjärjestyksen ottaen huomioon sekä asiakkaan toiveet että yrityksen toimintaan liittyvät tekijät • laatii mestarityölle ammattialan tavanimukaisia ohjeita ja työpiirustuksia tai mallikappaleita sekä dokumentoi työprosessin tai ohjaa ammattialan tavanimukaiseen työprosessin dokumentointiin • kehittää valmistuksen laatua ja luo uutta tuotteen tai palvelun valmistuksessa • työskentelee valitsemillaan koneilla ja laitteilla tehokkaasti ja turvallisesti sekä käyttää tarvittaessa tietotekniikkaa.
Tutkinnon suorittaja käyttää ammattialansa materiaaleja.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
<i>Materiaalien valinta ja käyttö</i>	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • arvioi ja perustelee materiaalien laatua, hintaa ja hankintatapojen kannattavuutta tuotteen tai palvelun, asiakkaan ja valmistajan sekä ympäristön näkökulmista • hankkii tarkoituksenmukaiset materiaalit • laatii tuotteen tai palvelun käyttöohjeet ja tarvittaessa hoito-ohjeet ja ohjaa materiaaliin liittyvissä asioissa.

Tutkinnon suorittaja käyttää ammattialansa työvälineitä ja koneita sekä ohjaa niiden käyttöä.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
<i>Työvälineiden valinta ja käyttö</i>	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • etsii, valitsee tai valmistaa työhön tarvittavia työkaluja, mallineita ja apuvälineitä sekä käyttää niitä monipuolisesti, ammattitaitoisesti sekä työturvallisesti • käyttää ja tekee koneiden ja laitteiden päivittäisen huollon sekä ohjaa koneiden ja laitteiden käytössä • arvioi ja kehittää työvälineitä tai työmenetelmiä laadun, tuottavuuden, toimivuuden ja turvallisuuden parantamiseksi.
Tutkinnon suorittaja toimii kestävän kehityksen edellyttämällä tavalla.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
<i>Kestävän kehityksen huomioiminen työskentelyssä</i>	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • toimii tuotteen tai palvelun suunnittelussa, materiaalien hankinnassa, tuotannossa ja muussa toiminnassa ympäristöasiat huomioiden • käyttää ympäristömyönteisiä työ- ja toimintatapoja sekä kestäviä tai mahdollisuuksien mukaan kierrätettäviä materiaaleja • toimii luonnonvaroja tai luonnonmateriaaleja hankkiessaan, käyttäessään ja kierrätäessään siten, että huomioi luontoon ja ympäristöön kohdistuvat vaikutukset • toimii jätteiden ja käytöstä poistettavien materiaalien ja tarvikkeiden lajittelussa, kierrättämisessä ja hävittämisessä säädösten mukaisesti • lajittelee syntyneet jätteet asianmukaisesti sekä ohjaa muita asianmukaiseen jätteiden käsittelyyn • järjestää käytöstä poistettavien materiaalien kierrätyksen ja uusiokäytön.

Tutkinnon suorittaja noudattaa kuluttajansuojaan, tuoteturvallisuuteen ja tuotevastuuseen liittyviä ohjeita ja säädöksiä.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
<i>Tuoteturvallisuuden ja kuluttajansuojan ohjeiden noudattaminen</i>	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • toimii tuotteen tai palvelun tuottamisessa sekä markkinoinnissa kuluttajan oikeudet huomioiden sekä täyttää tuotteen valmistajan ja markkinoijan velvollisuudet • noudattaa kuluttajansuojaa sekä tuoteturvallisuutta ja tuotevastuuta koskevia keskeisiä säädöksiä ja määräyksiä tuotteen tai palvelun tuottamisessa ja markkinoinnissa.
Tutkinnon suorittaja toimii ergonomisesti ja turvallisesti työssään.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
<i>Turvallinen ja ergonominen työskentely</i>	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • noudattaa ergonomian vaatimuksia ja työturvallisuusmääräyksiä • luo turvallisen ja viihtyisän työympäristön • ohjaa muita toimimaan turvallisesti ja ergonomisesti oikein.

Ammattitaidon osoittamistavat

Tässä tutkinnon osassa tutkinnon suorittajalla tarkoitetaan käsityötä ammattimaisesti ja kannattavasti tekevää ammatinharjoittajaa, yrittäjää tai käsityöyrityksen työntekijää. Käsityömestarin erikoisammattitutkinnon suorittajan ammattiala määritellään henkilökohtaisessa näyttösuunnitelmassa. Tuote voi olla myös palvelu tai työsuoritus.

Mestarityön valmistamisen tutkinnon osan suorittaja hallitsee vaativien tuotteiden valmistuksen sekä valmistukseen tarvittavat välineet siten, että kykenee ottamaan huomioon taloudellisuus-, työturvallisuus- ja ympäristönäkökulmat sekä työmenetelmien kehittämisen. Vaativalla tuotteella tarkoitetaan erilaisista materiaaleista erilaisilla tekniikoilla valmistettavaa työtä. Valmistamisessa käytetään laaja-alaisesti kädentaitoja, käsityövälineitä ja koneita. Tässä tutkinnon osassa mestari tunnistaa, omaksuu ja välittää kokemuksellista tietoa ohjaamalla työntekijöitä, asiakkaita tai yhteistyökumppaneita. Tuotteessa tai palvelussa tulee näkyä esteettinen, visuaalinen ja kulttuuriosaaminen hyvän materiaalituntemuksen lisäksi.

Tutkintosuoritus tehdään ennakkoon laaditun ja hyväksytyyn näyttösuunnitelman mukaan tekemällä oman ammattialan työtä ammattialan tavanomaisessa työympäristössä tai erillisellä työsuorituksella siinä laajuudessa, että osaamisen voidaan luotettavasti todeta vastaavan asetettuja ammattitaitovaatimuksia

sekä käytännön että teoreettisen tiedon tietämyksen osalta. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida tutkintosuorituksessa osoittaa, täydennetään suoritusta haastattelujen, tehtävien, ammattialalla käytettävien portfolioiden ja muiden luotettavien menetelmien avulla.

Tämä tutkinnon osa voidaan suorittaa muiden tutkinnon osien yhteydessä. Tutkinnon osassa syntyy mallikappaleita tai mallinnuksia palvelutuotteesta ja sen osista. Jos tutkinnon osa suoritetaan muiden tutkinnonosien yhteydessä, on tutkinnon järjestäjän huolehdittava siitä, että arviointi on erotettavissa omaksi kokonaisuudeksi.

3.3 Käsityöyrityksen johtaminen

Ammattitaitovaatimukset	
Tutkinnon suorittaja kehittää liikeideasta taloudellisesti kannattavaa liiketoimintaa.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
<i>Liiketoiminnan kehittäminen</i>	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • arvioi ja kehittää valmiuksiaan yrittäjänä toimimiselle • kartoittaa käsityöalan erityispiirteitä, mahdollisuuksia ja riskejä yritystoiminnassa • organisoii tuotannon ottaen huomioon sesongit, sivutyöt ja muut kannattavuuteen vaikuttavat tekijät • kehittää yrityksen toimintaa, toiminnan laatua ja kannattavuutta ja elinkelpoisuutta asettaen selkeitä tavoitteita ja varaa niihin tarvittavat resurssit • tulkitsee yrityksen tilinpäätöstä ja tarvittaessa muuttaa tai kehittää yhteistyössä asiantuntijoiden kanssa yrityksen toimintaa • muuttaa tarvittaessa toimintaansa toimintaympäristössä, markkinoilla, kilpailutilanteessa ja asiakaskunnassa tapahtuneiden muutosten mukaisesti • hoitaa yrittäjänä toimimisen vastuut ja velvollisuudet, kuten verot, eläkemaksut ja vakuutukset • hyödyntää asiantuntijapalveluita oman yrityksensä verotus- ja vakuutusasioissa sekä talouden hallinnassa.

Tutkinnon suorittaja luo asiakas- ja verkostosuhteita muiden yrittäjien ja asiantuntijoiden kanssa.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
<i>Verkostoituminen</i>	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • kuvaa ja arvioi yrityksen keskeisiä sidosryhmä- ja verkostosuhteita sekä niiden merkitystä, hyödyntämismahdollisuuksia ja riskejä yritykselle • etsii ja arvioi vaihtoehtoja ja tarvittaessa rakentaa yrityksen jatkuvuuden kannalta merkittäviä asiakas-, alihankinta-, tavarantoimittaja- ja muita verkostosuhteita • solmii verkostokumppaniensa kanssa yhteistyösopimuksia tarvittaessa asiantuntijapalveluita hyödyntäen.
Tutkinnon suorittaja markkinoi ja viestii tuotteestaan tai palvelustaan.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
<i>Markkinointi ja viestintä</i>	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • valitsee tuotteelleen tai palvelulleen markkinointikanavan • käyttää tietotekniikkaa ja erilaisia tietolähteitä markkinoinnissa • hyödyntää tietotekniikkaa tai asiantuntija-apua kansainvälisten messujen, workshoppien, vientitoiminnan tai markkinoinnin eri alueilla.
Tutkinnon suorittaja toimii perehdyttäjänä ja ohjaajana ammattialallaan.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
<i>Perehdyttäminen ja osaamisen siirtäminen</i>	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • perehdyttää työntekijän tai työssäoppijan yritykseen ja sen toimintaan • arvioi työntekijöiden tai työssäoppijoiden ammattitaitoa ja ohjaa tarvittaessa työntekijää oman ammattialansa koulutukseen • kannustaa ja ohjaa työntekijää tai työssäoppijaa sitoutumaan omaan työhönsä, yritykseen ja asiakkaisiin • päättää työnjaosta ja järjestelee työt tarkoituksenmukaisesti

	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi ja kehittää omia esimiestaitojaan • arvioi ja noudattaa työnantajavelvoitteita henkilöstösuunnittelussa.
Tutkinnon suorittaja toimii työkyvyn ja -hyvinvoinnin mukaan.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
<i>Työhyvinvointia ylläpitävien toimintatapojen noudattaminen</i>	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • hallitsee ajankäytön ottaen huomioon fyysiseen, henkiseen ja sosiaaliseen hyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä, kuten työaika, vapaa-aika ja loma • huolehtii omasta ja mahdollisen henkilöstönsä jaksamisesta ja hyvinvoinnista sekä tunnistaa siihen vaikuttavia tekijöitä ja riskejä • arvioi ja kehittää suunnitelmallisesti omaa ja mahdollisen työyhteisön tai henkilöstön työmotivaatiota, ammattitaitoa sekä yrittäjä-taitojaan.
Tutkinnon suorittaja kehittää yrityksen laadullista toimintaa.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
<i>Laadun kehittäminen</i>	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • kerää palautetta ja hyödyntää sitä toiminnassaan • kehittää yrityksen toiminnan laatua mahdollisten hankkeiden, apurahojen sekä muunlaisten kehittämistoimien avulla • seuraa asetettujen tavoitteiden toteuttamista ja sitouttaa henkilöstön laatutavoitteiden toteuttamiseen.

Ammattitaidon osoittamistavat

Tässä tutkinnon osassa tutkinnon suorittajalla tarkoitetaan käsityöyrittäjää, joka toimii usein yksin tai verkostoituneena muiden käsityöyrittäjien ja erilaisten sidosryhmien kanssa. Tutkinnon suorittaja tietää ammatissa toimimisen tai yritystoiminnan edellytykset. Hän osaa tarkastella yritystoiminnan kehittämisen mahdollisuuksia ja riskejä tuotteen tai palvelun tuottamisessa, myynnissä ja markkinoinnissa. Tutkinnon suorittaja työskentelee käsityöyrityksessä. Hän toteuttaa johtajuutta ja esimiestaitoja sekä osaamisen siirtämistä ammatissaan. Hän on tavoitteellinen osaamisensa kehittämisessä. Hän on yhteistyökykyinen joko toisen palveluksessa tai yrittäjänä toimiessaan.

Tutkinnon osan tutkintosuoritus on yritystoiminnan kehittämismahdollisuuksien ja riskien kartoittamista. Kartoitus koostuu selvityksistä, tuotoksista ja raporteista sekä prosessin aikana tapahtuvista toimintaa kuvaavista dokumenteista. Tässä tutkinnon osassa tulee myös olla tutkinnon suorittajan henkilökohtainen arvio ja kehityssuunnitelma siitä, miten hän kehittää johtamistaitojaan ja varmistaa osaamisen siirtymisen tutkinnon osan määrittämässä ammattitaitovaatimuksissa.

Tutkintosuoritus tehdään ennakkoon laaditun ja hyväksytyt näyttösuunnitelman mukaan tekemällä oman ammattialan työtä ammattialan tavantomaisessa työympäristössä tai erillisellä työsuorituksella siinä laajuudessa, että osaamisen voidaan luotettavasti todeta vastaavan asetettuja ammattitaitovaatimuksia sekä käytännön että teoreettisen tiedon tietämyksen osalta. Tutkintosuoritusta syvennetään asiantuntijoiden kanssa käytävällä keskustelulla, jossa tarkennetaan ja täsmennetään henkilökohtaista arvio- ja kehityssuunnitelmaa. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida tutkintosuorituksessa osoittaa, täydennetään suoritusta haastattelujen, tehtävien, ammattialalla käytettävien portfolioiden ja muiden luotettavien menetelmien avulla.

Tämä tutkinnon osa voidaan suorittaa muiden tutkinnon osien yhteydessä. Jos tutkinnon osa suoritetaan muiden tutkinnonosien yhteydessä, on tutkinnon järjestäjän huolehdittava siitä, että arviointi on erotettavissa omaksi kokonaisuudeksi.

3.4 Käsiyöprojektin johtaminen

Ammattitaitovaatimukset	
Tutkinnon suorittaja käynnistää kehittämisprojektin.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
<i>Projektin käynnistäminen</i>	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • organisoii ja käynnistää omaan työhönsä liittyvän kehittämisprojektin yhteistyössä tarvittavien asiantuntijoiden ja työtovereiden kanssa • määrittelee projektin tavoitteet ja asettaa niille yhteistyössä projektikumppanien kanssa soveltuvat mittarit • tekee projektille aikataulun yhteistyössä projektikumppanien kanssa.

Tutkinnon suorittaja suunnittelee ja organisoii projektin.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
<i>Suunnittelu ja organisointi</i>	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • varaa projektille sen tarvitsemat resurssit • tekee projektin tarvitsemat sopimukset yksin tai yhdessä asiantuntijoiden kanssa • hankkii, arvioi ja käyttää projektissa tarvittavaa tietoa • organisoii projektin hyödyntäen yhteistyökumppaneiden kuten alihankkijoiden, asiantuntijoiden ja työtovereiden osaamista • suunnittelee projektin toimenpiteet aikataulun ja resurssien pohjalta • kartoittaa projektin riskit ja pyrkii ehkäisemään ne • selvittää tulosten tekijän- ja käyttöoikeudet ja huolehtii niiden toteutumisesta • tekee tarvittaessa sopimuksia.
Tutkinnon suorittaja seuraa projektin tavoitteiden toteutumista.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
<i>Tavoitteiden toteuttaminen</i>	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • toimii projektin johtajana muita kannustaen ja yhteishenkeä luoden • seuraa säännöllisesti projektin tavoitteiden toteutumista ja resurssien käyttöä • seuraa projektiin liittyviä kustannuksia ja rahaliikennettä • seuraa projektin mahdollisuuksia ja uhkia sekä tekee tarvittaessa ohjaavia ja korjaavia toimenpiteitä • tarkentaa tarvittaessa aikataulua ja projekti-suunnitelmaa • antaa ohjaavaa ja kannustavaa sekä tarvittaessa korjaavaa palautetta.

Tutkinnon suorittaja dokumentoi projektin eri vaiheet ja viestii niistä.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
<i>Dokumentointi ja viestintä</i>	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokumentoi projektin eri vaiheita soveltuvalla tavalla: kirjallisesti, kuvilla, laskutoimituksilla tai muilla tavoilla • viestii projektista ja sen eri vaiheista yksin tai yhdessä asiantuntijoiden kanssa tarvittavalla tavalla sovituille tahoille.
Tutkinnon suorittaja raportoi ja arvioi projektin sekä asettaa jatkotavoitteet.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
<i>Raportointi ja levittäminen</i>	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • raportoi projektin toteutumisen sekä tulokset ja niiden hyödyntämisen tai levittämisen sovitulla tavalla ja sovituille tahoille kirjallisesti, kuvina, suullisesti tai muilla soveltuvilla tavoilla yksin tai yhdessä yhteistyökumppanien ja asiantuntijoiden kanssa • arkistoi dokumentit • arvioi projektin onnistumista asetettujen tavoitteiden ja sovittujen mittareiden perusteella yhdessä projektikumppanien kanssa • asettaa tarvittaessa jatkotavoitteita • vie projektin tulokset toimintaan.
Tutkinnon suorittaja toimii perehdyttäjänä ja ohjaajana ammattialallaan.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
<i>Perehdyttäminen ja osaamisen siirtäminen</i>	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • perehdyttää työntekijän tai työssäoppijan yritykseen ja sen toimintaan • arvioi työntekijöiden tai työssäoppijoiden ammattitaitoa ja ohjaa tarvittaessa työntekijää oman ammattialansa koulutukseen • kannustaa ja ohjaa työntekijää tai työssäoppijaa sitoutumaan omaan työhönsä, yritykseen ja asiakkaisiin

	<ul style="list-style-type: none"> • päättää työnjaosta ja järjestelee työt tarkoituksenmukaisesti • arvioi ja kehittää omia esimiestaitojaan • arvioi ja noudattaa työnantajavelvoitteita henkilöstösuunnittelussa.
--	---

Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon suorittajalla tarkoitetaan käsityöyrittäjää, joka toimii usein yksin tai verkostoituneena muiden käsityöyrittäjien ja erilaisten sidosryhmien kanssa. Tutkinnon suorittaja tietää ammatissa toimimisen tai yritystoiminnan edellytykset. Hän osaa tarkastella käsityöprojektin mahdollisuuksia ja riskejä. Hän tuntee vastuunsa projektin suunnittelussa, organisoinnissa, toteuttamisessa ja osaamisen siirtämisessä. Hän on tietoinen ammatillisesta osaamisestaan ja tavoitteellinen osaamisensa kehittämisessä. Hän on yhteistyökykyinen joko toisen palveluksessa tai yrittäjänä toimiessaan.

Tutkinnon suorittaja organisoii ja käynnistää pääsääntöisesti mestarityöhön liittyvän kehittämis- ja tuotteistamisprojektin yhteistyössä tarvittavien asiantuntijoiden ja työtovereiden kanssa. Ammattitaito osoitetaan tässä tutkinnon osassa pääsääntöisesti tutkinnonosien 1 ja 2 yhteydessä. Jos tutkinnon osa suoritetaan muiden tutkinnonosien yhteydessä, on tutkinnon järjestäjän huolehdittava siitä, että arviointi on erotettavissa omaksi kokonaisuudeksi.

Tutkintosuoritus tehdään ennakkoon laaditun ja hyväksytyt näyttösuunnitelman mukaan tekemällä oman ammattialan työtä ammattialan tavantomaisessa työympäristössä tai erillisellä työsuorituksella siinä laajuudessa, että osaamisen voidaan luotettavasti todeta vastaavan asetettuja ammattitaitovaatimuksia sekä käytännön että teoreettisen tiedon tietämyksen osalta. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida tutkintosuorituksessa osoittaa, täydennetään suoritusta haastattelujen, tehtävien, ammattialalla käytettävien portfolioiden ja muiden luotettavien menetelmien avulla.

Painettu
ISBN 978-952-13-4420-6
ISSN 1798-887X

Verkkopainatus
ISBN 978-952-13-4421-3
ISSN 1798-8888

Opetushallitus on hyväksynyt nämä näyttötutkinnon perusteet ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain nojalla.

Näyttötutkinnot ovat erityisesti aikuisväestöä varten suunniteltu ja kehitetty tutkinnon suorittamistapa.

Näyttötutkintojen suunnittelu ja toteuttaminen perustuvat opetusalan ja työelämän asiantuntijoiden tiiviiseen yhteistyöhön.

Opetushallitus
www.oph.fi
www.oph.fi/nayttotutkinnot